Dnro 001/81/2021

Miia Kannisto

26.4.2021

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö asiantuntijakuulemiseen tiistaina 27.4.2021 klo 12.15

HE 42/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta sekä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta sekä muutettavaksi Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia. Ehdotetun uuden lain tavoitteena on parantaa luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellista asemaa ja pienentää hyväksikäytön riskiä sekä tasapuolistaa luonnontuotealalla toimivien yritysten kilpailumahdollisuuksia.

Esityksen mukaan hallituskauden loppuun mennessä on tarkoitus yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa selvittää työsopimuksen käsitteen laajentaminen myös luonnontuotteiden kerääjien sisällyttämiseksi työsopimuksen käsitteeseen. Edellä mainitut valmistelut kuitenkin johtanevat konkreettisiin esityksiin vasta hallituskauden loppupuolella, ja siksi hallitus on päättänyt esittää erillislain säätämistä pikaisemmalla aikataululla. Akava ry kannattaa hallituksen esitystä.

Esityksessä ehdotetaan, että luonnontuotekeruualan toimijan tulisi olla luotettava. Akava pitää tärkeänä esitystä luonnontuotekeruualan toimijoiden taloudellisen luotettavuuden ja hyvän velvoitteiden hoidon vaatimuksesta. Esityksellä on merkitystä luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten työntekijöiden oikeusturvalle. Koska ulkomaalaiset luonnontuotteiden kerääjät ovat käytännössä sidoksissa luonnontuotekeruualan toimijaan, on tärkeää, että toimija on luotettava ja siten pystyy vastaamaan velvoitteistaan kerääjiä kohtaan. Erityisen tärkeää on, että toimija pystyy maksamaan kerääjän ansiot ajallaan ja täysimääräisesti.

Akava pitää hyvänä esitystä, jonka mukaan päätöksen luonnontuotekeruualan toimijan luotettavuudesta tekisi työ- ja elinkeinotoimisto viranomaisten rekistereistä saatujen tietojen perusteella. Esityksen mukaan työ- ja elinkeinotoimisto voisi hankkia nämä tiedot esimerkiksi Harmaan talouden selvitysyksikön tuottamien velvoitteidenhoitoselvitysten avulla. Akava kannattaa ehdotusta, jossa Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia muutettaisiin siten,

että velvoitteidenhoitoselvitykset olisivat työ- ja elinkeinotoimiston käytettävissä luonnontuotekeruualan toimijan luotettavuuden arvioimista varten.

Akava pitää myönteisenä, että uudessa laissa säädettäisiin kiellosta veloittaa kerääjiä rekrytointiin liittyvistä palveluista sekä perehdyttämisestä. Kohtuuttomien veloitusten kielto koskisi veloitusta majoituksen, ruokailun, ajoneuvojen, keruuvälineiden tai muiden keräämisessä tarvittavien varusteiden järjestämisestä ja ylläpitämisestä sekä muusta suoranaisesti poiminnan järjestämiseen liittyvästä palvelusta, jonka luonnontuotekeruualan toimija tai toimijan lukuun toimiva taho veloittaa. Akava pitää hyvänä, että esityksessä on avattu kohtuuttoman veloituksen käsitettä ja todettu, että perittyjen kulujen tulisi vastata korkeintaan todellisia toimijalle syntyneitä kuluja.

Akava ry:n puolesta

Miia Kannisto
johtava asiantuntija